Слађана Шимрак

ПОЗАМАНТЕРИЈА

Књижевна награда
»Новица Тадић« 2018

Едиција
ПРИСУСТВА
Књига трећа

Уредник
Драган Хамовић

Рецензент
Недељка Бјелановић

Покретач и покровитељ књижевног конкурса и едиције
Министарство културе и информисања Републике Србије

Слађана
Шимрак

ПОЗАМАНТЕРИЈА

Завод за проучавање културног развитка
Београд, 2018

ЧЕТВРТО СТАЊЕ

Кранови у магли

Црвена светла растачу се у жуте очи,
изведу клик-клак иза гелендера и врисну.
Негде у Генту, Ђоле шпарта кроз деведесете
расипајући пољске просторе по минским пољима.

Ђути: кушај. Опери чашу после љубави.
Угуши оне мачке, први пут када спазиш
да гмижу по степеништу и сваког преступног тренутка,
као самообмане, изгубе боју.

И овај Божић носим неопран. Нарушена аналитичност
траћи ми понедељке и среде. Тим данима је свакако
математика посна, па седнем и бројим неодласке
у Сарајево. Башкарим бубрег и трљам очи
док их не истерам, само да избегнем
кранове у магли. Руку ми са лица склања
медицински техничар.
Удари ме иглом по факирском гузу и одлази, али чека
на сваком кораку. Чека, факинчић.

Нанишанимо дланове. Разиђемо се у ватромету.
Опростимо.
Ђоле, кажи ми, колико пече белгијска кафа?
Могу ли се, када крене рат, склупчати у
n-димензионалној шољи?

Заглављен

Его је, у паду,
убрзано прелетео своју масу,
просуо се у шахт,
мјаукнуо,
лизнуо штамбиљ
на крају преспаване нужде.

Ухватила сам га једва
и створила се мртва
испред поште у којој
смо се једном срели.
Почео је да ми треби длаке
које нису оседеле.

Љаљану

Вози ме, као ја тебе; низ брег, уздржано,
дислексично. Соли моје маснице.

Твој сам фркет,
конкавни вир на разини бокова.
Храниш ме у пуној брзини,
а тромо ти узвраћам.
Ја сам брух који носиш у чарапи,
али навикавам се на терет.

Посматрала сам како одлазиш у четвртинама
и остављаш ме да из голих шина
скупљам коцке прашине,
сецкајући глас који цури на време,
на изволте – да би дошао себи,
гутајући опиљке зноја.

Сада буди масажа
која ми
разводњава
мишићне чворове
док радим
нешто друго.

(БЕЗ) ПРЕТЕРИВАЊА

На црвено слово

I've got an itch to scratch, I need asistance.

Ексирам кафу не знајући да је црвљива.
Проспем по костима и оне зарђају.
Заледим се потом, и не могу да ударим
швалере који, за суседним столом,
вичу: риба није месо, риба није месо.

Уместо тога планирам како ћу, кад се откравим
опет просути кафу, овог пута држећи се за зуб,
држећи га док не поплави како треба.

Без претеривања

Свемир, па то нису мрави. Ускачеш
у њега непримерено, ненајављено,
не пуштајући зауставном путу да
усече трагове кочења. Непрекидан је,
али зашиљен. Разуђен. Звучан. Водостајан
и водоотпоран. Свемир је реге. Он је
јаје у челичној љусци (»Јаје опортунизма«).
Јаје које роди четворке и ниједна од њих
не зна колико Земаља стаје у једну олују
на Јупитеру. Приземљи се у њему. Накапај
у око супернову.

Хоће ли ми, тако, од тебе остати само
лукње у снеїу
или ћемо пазарити плац на Месецу,
39.99$ једно јутро?

Кроз ренде

Завукла си ме у параграфе и тачке
Пребила ми глас
Уништила омиљену флеку
И изазвала тик на оку

Пустила си ми стомак да клија
Пресекла врпцу
Извагала плач
И понудила ми првенца
Као да је пробна верзија

Тешко је одсањати те

Дизни чакра

На једној слици у Интерконтиненталу
срећем жену због које бих остала укопана,
завидећи јој цео дан.

Систем зидова почиње да се комеша.
Ничу артефакти.
Ако се склоним, изгубићу је заувек.
Ако будем мирно стајала, саплешћу се.
Она чврсто стоји, слепа је као и ја и замишљам
како се пита
да ли је могуће у судару две црне
рупе
пронаћи белу звезду, патуљка?

Позамантерија

Уживам у погледу на пролазнике који
не знају како ми, иза тамних наочара и
удобно срчући чапорке, са крова
добацујеш петељку.
Али они ме и не виде, куцају поруке
вероватно теби,
коме другом.

Наочиглед једног хаскија, који зна да
лажем, као што му не знам расу,
чувам ти место, иако те нисам позвала.

Дротар

Шта ћеш, ако немаш кондиције?
Свеједно ћеш се залетети.

Ако пођеш обалом Вардара,
место где први пут изгубиш дах
налазиће се на корак од бесконачности.
Само пази:

Ја сам на њу искашљала мачју длаку
коју сам претходно
усисала кроз сушилицу за руке
у заходу аутобуске станице.

Потом кинула на пса:
он се затетурао.

Могу ли Маглевом прећи преко реке?
Питала чувара плаже,
а он се попео на стуб и викнуо:
пруга је омеђена традицијом; преломити значи
оставити је белим лавовима –

и отерао ме на почетак.

The immortal game

Нокат
Нокат ђубре
Нокат ђубре сијалица

О поновном сусрету са старим познаником
Кога срећеш у превозу
Договарати се не више од две станице.
Од железничке до Славије.
Колико траје игра памћења реда речи,
Док се не посвађа четворо деце.

Нокат ђубре сијалица столица
Нокат ђубре сијалица столица лампа

Све преко тога је извесност
Да до наредног виђања неће доћи
Још седам пуних година.

(*Нокат ђубре сијалица столица лампа минерали*)

Лакмус

мултитаскинг је најхрањивији
када се чита црна хроника
видим девојку на седишту поред
како по табовима ређа вести
од најблаже ка најсуровијој
пред излаз из воза прочитаће последњу
и гласно уздахнути, унети мало
нервозе па збунити дијафрагму

лажем, лажем
та девојка сам ја
и човек поред ме гледа подигнутих усана
па отварам страницу: Спорт

I

у истој реченици чујем речи
»цврчак« и »жртва«

ти, који на покретним степеницама сада
стојиш иза мене, реци ми понешто о себи,
звучиш као да знаш сва слова
ја презирем те речи

јер шушкам док говорим
деси се да ми језик испуни
целу усну дупљу
и она се укочи

не смеш да ме пољубиш у образ,
уштинућеш ме, али настави да ми причаш

ја се понекад пробудим са мишљу да сам
јалови сиромах
а неким јутрима сам изузетна
не волим бити одговорна за оно што говорим
јер често кажем нешто јако паметно
имам много идола, и до сад сам срела само једног
он би мрзео то што ми је идол, па му нисам рекла
али требало је: идол најнежније мрзи

ЗВОНО

Половина

Твој глас чујем у фрагментима
између дечјег вриштања
усред Кнез Михаилове.
Кажеш тек понешто:
»Затвара«
»А да«
И замислим како би било да те немам,
како је онима који немају,
а ти си ту стижеш за минут,
иако касниш већ двадесет.
Питам се шта ћеш још рећи пре него што стигнеш,
углас са собом која је увек ту.

Остаци

На сву срећу шупљи зидови су порушени
И на њиховом месту су изграђени нови
Без фасаде, али коме треба фасада
Сада када је рат готов, а од цвећа имамо
Само мађухице чије је име ломљиво колико
И њихова природа
Коме треба фасада, она служи скупљању отисака,
Зиме ионако више нису тако хладне

Нама је довољан један војнички кревет, неколико чарапа
И нејасна боја зидова
Са привиђењима

Млечни пут

Толико си далеко да не могу увек да се сетим
из ког правца долазиш.
Кренем на погрешну страну
и већ се издалека види месо које сваки пут склизне
са мојих стопала право у блато.
Црно је и подоста труло,
вреди погледати.

То је мој једини корен,
али немој се због тога осећати непријатно.

Процес

Након борбе, изгореле су ми руке.
Остале су страшно слане, и нисам имала чиме
у њих да умачем хлеб.

После сам за њима патила и све више почела да ћутим.
Прећутала сам ти да је црно-бела слика премала за почетак
и да су речи *ништа* и *чекај*, заједно
важније од свих непрецизних стихова које ћу
на сцени изговорити погнуте главе, хватајући проређен дах,

и да чешће од померања граница волим стајање на њима,
усред ноћи,
знајући да ће се нешто врло брзо променити.

Завежљај

На топлокрвном аутопуту слушам песму која се може
слушати
само директно имплантирана у уво, уз прозор аутобуса,
никако
ка средини.

Није више важно ни кроз коју државу се иде,
свуда ме дочекују исти прозори.
Нека места су створена да се кроз њих само прође.

Аутобус се у Милузу зауставио испред једне
осветљене собе.
Моји сапутници су спавали и нису видели
како је свака хаљина на располагању те вечери
била потпуно погрешна.

Да ли би уопште разумели један такав савршен
Лирски
Златни ћеф?

Шарм

Да смо пали на лажне приче као са литице разума,
вероватно би нас сачекале испричане пермутације љубави
и никад не би настао неки нови закон, јер бисмо у даљим
годинама
постали једна досадна хрпа,
вероватно бисмо изгубили ово мало корења које данас чувамо
под прстима и пили у кафани са сведоцима
које данас изостављамо при сваком суђењу.

Данас, када ми с тобом буде ужасно досадно, седнем у фотељу
сместим се у најудобнију позу, гледам те благим заводљивим
осмехом,
зачкиљим на лево око и замишљам како бежим вриштећи.
А онда спазим како мирно лежиш и сетим се колико је тај
осећај краткотрајан. Погледи нам се случајно сретну, и тек
тада видим да
твоје лево око жмирка више од мог.

Да нисам устала данас

Затровала бих те својом анонимношћу.
Да си ми својом пропустљивом шаком скаменио
кичму, зашла бих у твоја црева и у њима се
огледала, зашла бих ти у колено и рупе у њему
попунила крушним мрвама.
Ето, замало.

Ћутање би се свело на вањ да се нисам
разбудила, гравитација би углачала моје подваљке,
прислонила бих образ на твоју убледелу зеницу,
шљонула крцкајући коленима,
трпећи тишину покварене метрике.

Можда је форшпил са улице предвидео буђење,
(њему треба објавити рат)
можда реченица из сна која каже пуну цену плаћају они
који нису устали,
или је то била шоља галерије *Тинкс*
која се откотрљала до мишоловке у кухињи
и није се разбила.

(кад смо код тога –
шта ће нам мишоловка?)

КАО
ВОДОПАД

Одлазак

Овде је доста суво. Тешко је заронити,
шкрипи. Али раздаљине се добро чувају: безвучно.
На сваком надвожњаку стоји црвени тепих.
Када дође криза, оћутимо је. Као свака породица.
Чекамо да наступи права тишина, неупитна, од које смо
зависни, и тек њен последњи стадијум нас очерупа,
неприпремљене, баци нас у лимбо, лихварски нас
опељеши,
па избаци на исто место.

Од нас је ионако остала само једна половина и
свакодневно
осећамо фантомски бол, па се превијамо и спајамо,
али делови се не уклапају.

Време

Нешто у ваздуху наговештава пуцањ:
оштар ваздух
и слет на погрешну грану.

Раскрсница Његошеве и Светозара Марковића
је скоро празна:
испред се лопата снег,
а иза неко, а тачно знам ко, говори: »Имаш двеста динара«?
гласом тихим као издисај.
Дођавола,
која страна ће нестати прва?

Пуцањ је непоткупљив и
није ту да би се чачкао, већ
да би се оставио на миру.

(Као и смрт.
Остави смрт на миру.
Остави је да живи како хоће.
Ништа добро се не дешава после два ноћу
и после дирања у смрт.)

Када се учестало бојиш

првих неколико пута када зазвони телефон
промени се по делић коже
боја из беж у јаркоплаву
па у црвену и на крају љубичасту
истовремено са сваком звоњавом
тутње и бројке, увек истим редоследом
већ код десетог позива туфне се деформишу
и тело се смањи
више не може да дохвати телефон
али највише од свега уплаши могућност
да ће звоњава престати
да ће низ престати
и да ће се сазнати
да уопште није био густ

Недовољно за смрт

Поједи ту грудву одмах, зашто да не! Распали ватру.
Утопли се, ушушкај се. Отисци којима се надаш нису моји,
они ће остати у кухињи, међу смрзнутим
месом и кобасицама, докусуриће ме живи, прокрвљени
пиксели. Гроб ће бити привид извесности.

Остављам те са три мала слегања раменима.
Хоћеш ли се, преко њих, раскикетити?

Волела бих да у земљу уђем одјекујући,
молим те, навуци ми Bratz хеланке,
кужну крпицу остави за болницу
и плати. Баци на мене новац, онако из забаве,
као да џабе идем.
Плати ми, али немој да чује мама.

Ужи избор

»Када ми је долазило да сањам о једном бољем свету,
једино што сам замишљао је свемир без звона«
Е. Визел, *Ноћ*

У борби са ходницима, црним јер је
први јануар и никоме не треба пожелети
срећну нову годину, побеђује онај са већим стопалима
која га држе да не падне, чувар га неће видети,
празник је и на телевизији се играју финалне
асоцијације, и
срећан је тај који се овде затекне на ногама, скоро цео,
чији је потиљак улубљен само од несанице,
он стоји, безбедан, нико га не тапше по леђима и
говори му нешто охрабрујуће, нешто погрешно,
он је испао још у првом кругу,
али овај други, он је прошао даље, и нико не жели
да му каже истину, нико не говори како је жив усамљенији
од мртвог,
и сада, у борби са ходницима, све ужим јер је први јануар
и сви су мамурни, држи се за још једног, и заједно
игноришу крв која гргољи кроз вене

ЧЕТВРТО СТАЊЕ
7 Кранови у магли
8 Заглављен
9 Љаљану

(БЕЗ) ПРЕТЕРИВАЊА
13 На црвено слово
14 Без претеривања
15 Кроз ренде
16 Дизни чакра
17 Позамантерија
18 Дротар
19 Immortal game
20 Лакмус
21 I

ЗВОНО
25 Половина
26 Остаци
27 Млечни пут
28 Процес
29 Завежљај
30 Шарм
31 Да нисам устала данас

КАО ВОДОПАД
35 Одлазак
36 Време
37 Када се учестало бојиш
38 Недовољно за смрт
39 Ужи избор

Књижевна награда »Новица Тадић« 2018

Библиотека ПРИСУСТВА
Књига трећа

Слађана Шимрак
ПОЗАМАНТЕРИЈА

Издавач
Завод за проучавање културног развитка

За издавача
Др Вук Вукићевић

Редакција
Др Недељка Бјелановић
Младен Весковић
Миломир Гавриловић
Др Владимир Коларић (секретар)
Никола Маринковић
Др Драган Хамовић

Ликовна опрема
Факултет примењених уметности

Тираж
300

Штампа
Ретро принт доо

Београд, 2018

CIP - Каталогизација у публикацији -
Народна библиотека Србије, Београд
821.163.41-1

ШИМРАК, Слађана, 1990-

Позамантерија / Слађана Шимрак. - Београд : Завод за проучавање културног развитка, 2018 (Београд : Ретро принт). - 39 стр. ; 21 cm. - (Библиотека Присуства / [Завод за проучавање културног развитка] ; књ. 3)

Тираж 300.

ISBN 978-86-81529-69-0
COBISS.SR-ID 265470220